

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ไม่ว่าองค์กรหรือหน่วยงานไหนๆ ต่างก็หันมาให้ความสำคัญกับสุขภาพร่างกายกันทั้งสิ้น สังเกตได้จากสินค้าอุปโภค บริโภค อาหาร เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่จะมีส่วนผสมของอาหารเสริม วิตามินต่างๆ เข้ามาเสริมสร้างสุขภาพกันมากมาย หรือแม้กระทั่งการดูแลร่างกาย ผิวพรรณ รูปลักษณ์ เรือนร่างภายนอกก็ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้ค้าปัจจุบันให้ความสนใจกันเป็นอย่างยิ่ง โอกาสหรือช่องทางการขายสินค้าเหล่านี้มีสาเหตุที่แท้จริงมาจากการละเอียดที่จะดูแลใส่ใจกับสุขภาพอนามัยของตนเอง ซึ่งการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีนั้น ควรปลูกฝังให้กันมาตั้งแต่เป็นเยาวชน จะช่วยชะลอความเสื่อมของร่างกาย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคร้ายต่างๆ ตามมา ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ควรให้ความรู้ และ ความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กให้ดีเสียแต่เนิ่น ๆ ก่อนที่จะเกิดโรคภัยไข้เจ็บ เพราะเด็กคืออนาคตของชาติต่อไป

องค์การอนามัยโลกให้คำนิยามของคำว่า สุขภาพ (HEALTH) ว่า หมายถึง ภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ สังคม และปัญญา มิใช่เป็นเพียงการปราศจากโรค เมื่อพูดถึง “สุขภาพ” คนส่วนใหญ่จะคิดว่า เป็นเรื่องของแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่แท้จริงแล้ว สุขภาพเป็นเรื่องของพวกเราทุกคน เราจะมีสุขภาพดีได้อย่างไร หากเราไม่ดูแลตนเอง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ หากเราไม่แปรงฟันหลังอาหาร ฟันย้อมผุ หากเราไม่ออกกำลังกาย ร่างกายของเราจะแข็งแรงสมส่วนได้อย่างไร ดังนั้น การสร้างสุขภาพจึงเป็นสิ่งที่เราทุกคนต้องช่วยกันสร้าง เพราะแพทย์และพยาบาลจะเป็นผู้ “ซ่อมสุขภาพ” เมื่อเราเจ็บป่วยแล้วเท่านั้น และหากว่า สุขภาพสร้างขึ้นได้โดยประชาชนเอง ประชาชนจะเห็นคุณค่า รัก และผูกพันกับสุขภาพ จนขยายผลเป็นครอบครัวสุขภาพ ชุมชนสุขภาพ และสังคมสุขภาพ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายคือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

ปัญหานักเรียนขาดความมีวินัย เป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งอาจเกิดอารมณ์รุนแรง และมี

ปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากการพัฒนาทางร่างกาย และสื่อต่างๆ ที่เข้ามาสู่นักเรียน ทำให้ นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ได้พบเห็นจากสื่อเทคโนโลยี ซึ่งทำให้เยาวชนขาดความมีวินัย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการเรียนรู้จึงมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้ คู่คุณธรรม ใช้เครือข่ายการศึกษาร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เสริมสร้างวินัยและสนับสนุนให้นักเรียนประกอบความดี ซึ่งตรงกับแนวทางปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาทที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “จะต้องฝึก ต้องสร้างวินัยในตนเองสำหรับควบคุมระดับประคองให้สามารถปฏิบัติความดีได้อย่างเหนียวแน่นตลอดต่อเนื่อง มิให้ขาดตอนหรือขาดวันลง และต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความขยันพากเพียร มีความกล้าหาญอดทน และมีสติยั้งคิดอย่างสูง” (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 13-17) พฤติกรรมที่ไร้ระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อตัวองนักเรียนโดยตรงและยังส่งผลไปถึงการพัฒนางานต่างๆ ให้ขาดประสิทธิภาพไปด้วย การมีระเบียบวินัยจึงเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม และเป็นสิ่งที่จำเป็นทุกคนที่จะทำให้ควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่การทำงาน และสังคม รวมทั้งเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย ทุกคนต้องตระหนักและดำเนินการเพื่อให้ชาติบ้านเมืองสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลก มีจุดยืนและทิศทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับรากเหง้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย สามารถนำพาสังคมและประเทศชาติก้าวไปพร้อมกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างมั่นคงและสงบสุข

ดังนั้น พฤติกรรมด้านวินัย หรือระเบียบวินัยจึงมีความสำคัญต่อการรักษาวินัยของเด็ก ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อเด็กในระยะยาว ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขแต่เริ่มแรก โอกาสที่จะประสบปัญหาชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตนั้นสูงมาก เช่น ปัญหาการเรียนล้มเหลว ปัญหาความก้าวร้าว ปัญหาการซึมเศร้า และปัญหาเข้ากับเพื่อนไม่ได้ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 8) ทั้งนี้ ครู อาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องตระหนักในภาระหน้าที่ ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน โดยจะต้องศึกษาหารูปแบบและวิธีการในการปลูกจิตสำนึกให้แก่เด็กในด้านความมีวินัย เพราะหากนักเรียนขาดความมีวินัยจะทำให้เกิดปัญหา ด้านการเรียน การปฏิบัติตนในสังคม และการดำรงชีวิตในสังคม หากไม่ได้รับการแก้ไขก็จะเป็นภาระของสังคมไปในที่สุด

การส่งเสริมระเบียบวินัยด้านความสะอาดจึงเป็นกลวิธีหนึ่งในการสร้างเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีได้ ในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตต้องเปลี่ยนไป จะเห็นได้ว่า คนไทยประสบปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะโรคที่ไม่ติดต่อมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง ในขณะที่ปัญหาโรคติดต่อที่สำคัญกลับกลายเป็น

พันธู์รักษาให้หายขาดได้ยากขึ้น อันมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อ ล่าสุดข้อมูลสถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2540 ระบุว่าคนไทยตายด้วยโรคหัวใจและหลอดเลือดมากเป็นอันดับหนึ่ง (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535) ตัวชี้วัดสถานะสุขภาพภาวะการเจริญเติบโต

1. นักเรียนที่มีน้ำหนักตามส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ (ผอม) ไม่เกินร้อยละ 8
2. นักเรียนที่มีส่วนสูงตามอายุต่ำกว่าเกณฑ์ (เตี้ย) ไม่เกินร้อยละ 5
3. นักเรียนที่มีน้ำหนักตามส่วนสูงมากกว่าเกณฑ์ ไม่เกินร้อยละ 10 (เริ่มอ้วน+อ้วน)

ภาวะสุขภาพและอวัยวะการเรียนรู้

4. นักเรียนประถมศึกษาที่มีสายตาผิดปกติไม่เกินร้อยละ 5
5. นักเรียนประถมศึกษาที่มีการได้ยินผิดปกติ ไม่เกินร้อยละ 5
6. นักเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะโลหิต จากจากการขาดธาตุเหล็กไม่เกินร้อยละ 5
7. ค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุดของเด็ก 12 ปี ไม่เกิน 1.5 ซี่/คน
8. เยาวชน 15 ปี ที่มีฟันครบ 28 ซี่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
9. เยาวชนอายุ 15 ปี ที่ไม่มีเหงือกอักเสบสารไอโอดีนที่แสดงออกด้วยอาการคอพอกไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
10. นักเรียนประถมศึกษาเป็นโรคขาดสารไอโอดีน ที่แสดงออกด้วยไม่เกินร้อยละ 5
11. วัยรุ่นที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศ และสารเสพติดร้อยละ 70
12. เด็กพิการที่ได้รับการตรวจสุขภาพ ปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 60

(สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, 2540)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมระเบียบวินัยด้านความสะอาดของนักเรียน ด้วยการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนทรงวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจสร้างกลยุทธ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการมีส่วนร่วมระเบียบวินัยด้านความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนทรงวิทยาต่อไป

ความสะอาดเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อสุขภาพ คือร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงปราศจากโรคภัยมาเบียดเบียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

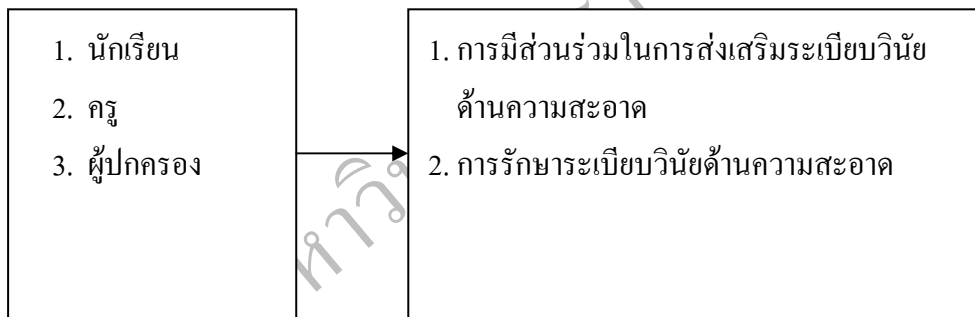
1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในการส่งเสริมระเบียบวินัยด้านความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนทรงวิทยา

2. เพื่อศึกษาการรักษาระเบียบวินัยด้านความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนทรงวิทยา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนจากการศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติงานและการส่งเสริมระเบียบวินัยด้านความสะอาดของนักเรียน โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 1,140 คน ครูประจำชั้นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 30 คน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 1,140 คนของโรงเรียนทรงวิทยา รวมทั้งสิ้น 2310 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนทรงวิทยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระเบียบวินัย หมายถึง ความประพฤติของนักเรียน โดยนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งหรือระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง เห็นพ้องกับข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยที่จะนำมาซึ่งความเสมอภาคและเกิดความสันติสุขแก่สมาชิกในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องวินัย คุณธรรมและจริยธรรม

การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียนด้านความสะอาด หมายถึง การกำกับดูแลนักเรียนด้านความสะอาด ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านความสะอาดทางร่างกาย และเครื่องแต่งกายของนักเรียน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมด้านความสะอาดที่โรงเรียนกำหนดขึ้น หรือจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเอง โดยเป็นการมีส่วนร่วมในด้านการศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล นอกจากนี้รวมถึง การมีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริม และดูแลนักเรียนจาก พ่อ/ แม่ และคุณครู ซึ่งมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียนสนใจ หรือไม่สนใจในการมีวินัยด้านความสะอาด

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ของโรงเรียนทรงวิทยา โดยในแต่ละระดับชั้นจะมี 5 ห้อง

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ สำหรับการวิจัยนี้ ครู คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ของโรงเรียนทรงวิทยา มีจำนวน 30 คน

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือผู้ที่อุปการะ ดูแล คอยส่งเสียค่าเล่าเรียนให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ของโรงเรียนทรงวิทยา เพื่อศึกษาการพัฒนาเสริมสร้างวินัยด้านความสะอาด โรงเรียนทรงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ประโยชน์ที่รับการวิจัย

1. นำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียน ครู ผู้ปกครองมีระเบียบวินัยด้านความสะอาดมากขึ้น
2. นำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดของนักเรียน